

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 1 czerwca 2026 r.

Pozycja 59

POSTANOWIENIE z dnia 12 maja 2026 r. Sygn. akt SK 73/25

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jakub Stelina – przewodniczący
Stanisław Piotrowicz
Justyn Piskorski
Bartłomiej Sochański
Andrzej Zielonacki – sprawozdawca,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 maja 2026 r., skargi konstytucyjnej M.K. o zbadanie zgodności:

art. 30 i art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 152) „w zakresie w jakim przyznaje osobie prawomocnie skazanej za popełnienie przestępstw, w przypadku gdy w kwalifikacji prawnej przyjętej w prawomocnym orzeczeniu, które zapadło po dniu wejścia w życie tejże ustawy, powołano przepis wskazany w art. 29 ust. 1 pkt. 1 tejże ustawy, prawo do wystąpienia do sądu z wnioskiem o wyłączenie zamieszczenia jej danych w Rejestrze publicznym wyłącznie z przyczyny, o której mowa w art. 9 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia”, z art. 45 ust. 1, art. 42 ust. 1 i 2, art. 47 i art. 51 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 1 grudnia 2021 r. (data nadania) M.K. (dalej: skarżący) zarzucił regulacji wskazanej w komparycji niniejszego postanowienia niezgodność z art. 45 ust. 1, art. 42 ust. 1 i 2, art. 47 i art. 51 ust. 2 Konstytucji.

1.1. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Ł. z 11 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]), zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Ł. z 5 marca 2019 r., skarżący został skazany na karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności m.in. za dwa czyny wyczerpujące dyspozycję art. 197 § 1, § 2 i § 3 pkt 2 i 3 w związku z art. 12 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.; dalej: k.k.), stanowiące ciąg przestępstw opisanych w art. 91 § 1 k.k.

8 czerwca 2020 r. skarżący złożył w Zakładzie Karnym w Ł. wniosek o wyłączenie zamieszczenia jego danych w Rejestrze publicznym z uwagi na ochronę jego życia zawodowego i życia prywatnego.

Postanowieniem z 8 września 2020 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w Ł. na podstawie art. 30 w związku z art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 405; obecnie: Dz. U. z 2026 r. poz. 110; dalej: u.p.z.p.s. lub ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom) pozostawił wniosek skarżącego bez rozpoznania, ponieważ złożył on wniosek o wyłączenie zamieszczenia jego danych w Rejestrze publicznym po upływie ustawowego terminu.

Zażaleniem z 29 września 2020 r. skarżący zaskarżył wskazane postanowienie Sądu Okręgowego w Ł., zarzucając mu naruszenie art. 47 Konstytucji przez nierozpatrzenie jego wniosku, umieszczenie jego danych w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym bez jego wiedzy oraz uprzedniego poinformowania go o tym, co godzi w jego prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym. W oparciu o ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i rozpatrzenie jego wniosku, alternatywnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Ł.

Sąd Apelacyjny w Ł. postanowieniem z 30 listopada 2020 r. (sygn. akt [...]) utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

1.2. W uzasadnieniu skargi skarżący wskazał, że kwestionowane przepisy wyłączają prawną możliwość złożenia wniosku o wyłączenie zamieszczenia danych w publicznym Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym po upływie terminu 2 miesięcy, niezależnie od tego, czy skazany został poinformowany o tym, że jego dane personalne będą w nim zamieszczone oraz terminie 2 miesięcy, w jakim powinien złożyć stosowny wniosek o wyłączenie zamieszczenia tych danych w Rejestrze. W konsekwencji doszło do naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji w aspekcie rzetelnego procesu i prawa do sądu, które realizuje się również przez prawo uruchomienia procedury przed sądem oraz właściwe uregulowanie procedury sądowej zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności. Naruszenie to jest szczególnie dotkliwe w sytuacji, gdy skazany nie zostaje poinformowany czy to przez sąd orzekający w sprawie karnej, czy przez organ dokonujący wpisu, że jego dane zostaną umieszczone w publicznym Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym oraz nie zostaje pouczony o możliwości złożenia stosownego wniosku o wyłączenie zamieszczenia jego danych w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia. Ponadto wyznaczony zaskarżonymi przepisami termin złożenia wniosku o wyłączenie zamieszczenia jego danych w Rejestrze jest zbyt krótki i *de facto* wyłącza możliwość złożenia wniosku osobie skazanej, która przebywa w zakładzie karnym.

Zdaniem skarżącego do postępowania w przedmiocie zamieszczenia danych osobowych w Rejestrze publicznym i postępowania w zakresie wyłączenia danych osobowych sprawcy przestępstw na tle seksualnym z Rejestru publicznego mają zastosowanie podstawowe standardy konstytucyjne wynikające z zasady *nullum crimen (nulla poena) sine lege anteriori*. Tymczasem dane skarżącego zostały zamieszczone w Rejestrze publicznym, mimo że

popęlnił on przypisane mu czyny, określone w art. 29 ust. 1 pkt 1 u.p.z.p.s. w okresie przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. przed 1 października 2017 r.). Na skarżącego nałożona została zatem kara surowsza od kary przewidzianej w ustawie, która obowiązywała w czasie popełnienia przez niego przestępstwa, co skutkuje naruszeniem art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji.

W ocenie skarżącego został on pozbawiony prawa do obrony w rozumieniu art. 2 i art. 42 ust. 2 Konstytucji, ponieważ wyłączenie zamieszczenia danych w publicznym Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym może nastąpić tylko na wniosek złożony w określonym terminie wyłącznie z przyczyn, o których mowa w art. 9 ust. 4 u.p.z.p.s. Natomiast niezłożenie przedmiotowego wniosku przez skazanego w terminie 2 miesięcy, nawet z przyczyn przez niego niezawinionych, pozbawia go prawa do obrony.

Skarżący wskazał, że zaskarżona regulacja nakazuje zamieszczenie w Rejestrze publicznym danych osób skazanych za przestępstwa stypizowane w art. 197 § 3 pkt 2 lub § 4 k.k., popełnione przed wejściem w życie ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom w sytuacji, gdy prawomocne orzeczenie kończące postępowanie w ich sprawie zapadło po wejściu w życie tej ustawy. Jednakże zgodnie z art. 9 ust. 4 u.p.z.p.s. możliwość wyłączenia z Rejestru publicznego danych może nastąpić w sytuacji, gdy zachodzi wyjątkowy przypadek uzasadniony wyłącznie dobrem małoletniego pokrzywdzonego. Takie ograniczenie powoduje, że sąd, rozpatrując wniosek skazanego o wyłączenie danych z rejestru, nie ma prawa kierować się przy tym dobrem sprawcy bądź członków jego rodziny, a ci ostatni w ogóle nie są uprawnieni, by ubiegać się o jakiegokolwiek orzeczenie w tym przedmiocie. Taka regulacja narusza konstytucyjne prawa osobiste skazanego określone w art. 45 ust. 1 i art. 42 ust. 2 Konstytucji.

Według skarżącego, z uwagi na publiczny dostęp do danych personalnych sprawców przestępstw popełnionych na tle seksualnym, możliwa jest głęboka ingerencja w dobra osobiste skarżącego. Udostępnienie danych skarżącego w Rejestrze publicznym wywoływać będzie skutki sięgające daleko w przyszłość, bez względu na to, czy będzie on stwarzał realne zagrożenie dla porządku prawnego. Negatywne skutki mogą dotknąć niewinnych osób należących do rodziny skarżącego. Z tego powodu zamieszczenie danych skarżącego w publicznym Rejestrze godzi również w prawo skarżącego do prywatności i poszanowania życia rodzinnego, chronionych na mocy art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.), art. 17 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167) oraz art. 47 Konstytucji.

Ponadto, jak stwierdził skarżący, brak podstawy prawnej do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą uzasadnia niezgodność art. 29 ust. 2 u.p.z.p.s. z art. 51 ust. 2 i 4 Konstytucji.

2. Postanowieniem z 11 lipca 2025 r., sygn. Ts 286/21 (OTK ZU B/2025, poz. 308), Trybunał Konstytucyjny nadał skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

3. W piśmie z 24 września 2025 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował, że nie zgłasza udziału w niniejszym postępowaniu.

4. Sejm i Prokurator Generalny – uczestnicy niniejszego postępowania – nie zajęli stanowisk w sprawie.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Przedmiot zaskarżenia.

1.1. Skarżący jako przedmiot zaskarżenia w niniejszej sprawie wskazał art. 30 i art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 152; obecnie: Dz. U. z 2026 r. poz. 110, ze zm.; dalej: u.p.z.p.s. lub ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom) „w zakresie w jakim przyznaje osobie prawomocnie skazanej za popełnienie przestępstw, w przypadku gdy w kwalifikacji prawnej przyjętej w prawomocnym orzeczeniu, które zapadło po dniu wejścia w życie tejże ustawy, powołano przepis wskazany w art. 29 ust. 1 pkt. 1 tejże ustawy, prawo do wystąpienia do sądu z wnioskiem o wyłączenie zamieszczenia jej danych w Rejestrze publicznym wyłącznie z przyczyny, o której mowa w art. 9 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia”.

1.2. W *petitum* skargi konstytucyjnej jako wzorce kontroli zaskarżonej regulacji wskazane zostały następujące przepisy: art. 45 ust. 1, art. 42 ust. 1 i 2, art. 47 i art. 51 ust. 2 Konstytucji. Argumentacja zawarta w skardze konstytucyjnej jest szersza w porównaniu ze wskazanymi w *petitum* wzorcami i koncentruje się na wykazaniu, że zaskarżona regulacja pozbawiła skarżącego prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji), narusza zasadę *nullum crimen sine lege poenale anteriori* (art. 42 ust. 1 Konstytucji), uniemożliwia realizację prawa do obrony w postępowaniu karnym (art. 42 ust. 2 Konstytucji), godzi w prawo do prywatności i ochrony prawnej życia rodzinnego (art. 47 Konstytucji), prawo do ochrony danych osobowych (art. 51 ust. 2 Konstytucji), a także prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą (art. 51 ust. 4 Konstytucji). Dla wzmocnienia argumentacji naruszenia prawa do prywatności i ochrony prawnej życia rodzinnego przywołane zostały również art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.), a także art. 17 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167).

2. Dopuszczalność merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej.

2.1. Skarga konstytucyjna stanowi środek ochrony konstytucyjnych wolności lub praw, którego rozpatrzenie uwarunkowane zostało spełnieniem przesłanek określonych w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a uszczegółowionych w przepisach ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

Merytoryczne rozpoznanie zarzutów sformułowanych w skardze konstytucyjnej jest uzależnione od spełnienia wszystkich warunków jej dopuszczalności. Składu Trybunału rozpoznającego sprawę *in merito* nie wiąże stanowisko zajęte na etapie kontroli wstępnej w postanowieniu o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu lub postanowieniu o uwzględnieniu zażalenia skarżącego na postanowienie o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Choć skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu, w ramach którego Trybunał bada, czy odpowiada ona warunkom formalnym i czy nie jest oczywiście bezzasadna, to jednak zakończenie tego etapu formalnej weryfikacji skargi nie wyłącza dalszej oceny warunków jej wniesienia dokonywanej na kolejnym etapie postępowania sądowokon-

stytucyjnego. Przekazanie skargi konstytucyjnej po zakończeniu jej wstępnej kontroli do rozpoznania przez odpowiedni skład Trybunału nie przesądza więc ostatecznie o dopuszczalności jej merytorycznego rozpatrzenia (zob. np. postanowienia TK z: 28 maja 2003 r., sygn. SK 33/02, OTK ZU nr 5/A/2003, poz. 47; 21 marca 2006 r., sygn. SK 58/05, OTK ZU nr 3/A/2006, poz. 35; 1 marca 2010 r., sygn. SK 29/08, OTK ZU nr 3/A/2010, poz. 29; 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35; 18 grudnia 2018 r., sygn. SK 25/18, OTK ZU A/2018, poz. 82 i 3 grudnia 2020 r., sygn. SK 27/17, OTK ZU A/2020, poz. 68).

2.2. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Ustrojodawca unormował przy tym wyrażnie, że prawo do wniesienia skargi ma być realizowane na zasadach określonych w ustawie. Szczegółowe zasady wnoszenia i rozpoznawania skarg konstytucyjnych określają przepisy u.o.t.p.TK.

Z przywołanego przepisu Konstytucji, określającego model skargi konstytucyjnej i podstawowe przesłanki jej wniesienia, wynika, że warunkiem skorzystania z prawa do skargi konstytucyjnej do Trybunału jest uzyskanie rozstrzygnięcia (orzeczenia lub decyzji), w którym sąd lub organ administracji orzekłby ostatecznie o określonych w Konstytucji prawach, wolnościach lub obowiązkach skarżącego. Warunek ten został skonkretyzowany w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK. W myśl tego przepisu skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie wyjaśniał, że przez wyczerpanie drogi prawnej, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, należy rozumieć konieczność skorzystania przez skarżącego ze wszystkich zwyczajnych środków odwoławczych, które przysługują mu w toku instancji i umożliwiają merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, wystąpienie zaś ze środkami o charakterze nadzwyczajnym nie zawiesza biegu terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Wymóg ten warunkowany jest subsydiarnym – wobec innych środków służących ochronie praw i wolności konstytucyjnych – charakterem skargi konstytucyjnej (zob. np. postanowienia TK z: 29 października 2002 r., sygn. SK 20/02, OTK ZU nr 5/A/2002, poz. 79; 18 listopada 2009 r., sygn. SK 12/09, OTK ZU nr 10/A/2009, poz. 158 oraz 24 września 2024 r., sygn. SK 26/21, OTK ZU A/2024, poz. 83).

Instytucja skargi konstytucyjnej ma charakter środka ochrony podstawowych praw i wolności zagwarantowanych w Konstytucji. Dlatego też przy rozpatrywaniu skargi szczególnie istotne wydaje się zwrócenie uwagi na zabezpieczenie interesu prawnego skarżących. Możliwe jest to jednak dopiero w przypadku wykazania przez skarżącego minimalnej choćby staranności w trosce o zabezpieczenie tychże interesów. Poziom tej staranności wyznaczony został przez określenie wymogów dopuszczalności wniesienia skargi konstytucyjnej. Trybunał wielokrotnie podkreślał, że: „skarga ta nie może być wykorzystywana jako instrument służący korygowaniu zaniedbań, popełnionych w postępowaniu poprzedzającym jej wniesienie” (postanowienia z: 16 października 2002 r., sygn. SK 43/01, OTK ZU nr 5/A/2002, poz. 77 oraz 17 marca 1998 r., sygn. Ts 27/97, OTK ZU nr 2/1998, poz. 20). Skarga konstytucyjna, stanowiąca w istocie zarzut przeciw prawu, jest *ultima ratio*, ostatnią szansą dochodzenia praw i wolności naruszonych przez zastosowanie kwestionowanego w skardze przepisu. Skarga konstytucyjna nie może jednak zastępować zwykłych środków odwoławczych czy środków zaskarżenia. Poza oceną Trybunału Konstytucyjnego muszą zatem z konieczności

pozostawać również te sytuacje, w których utrata prawa do rozpoznania skargi konstytucyjnej następuje w rezultacie uchybień popełnionych przez skarżącego na wcześniejszych etapach postępowania (zob. np. postanowienia TK z: 21 września 2006 r., sygn. SK 10/06, OTK ZU nr 8/A/2006, poz. 117; 28 stycznia 2015 r., sygn. SK 15/14, OTK ZU nr 1/A/2015, poz. 10 oraz 31 stycznia 2024 r., sygn. SK 60/23, OTK ZU A/2024, poz. 23).

2.3. W niniejszej sprawie Trybunał stwierdził, że zachodzą przeszkody formalne, które uniemożliwiają merytoryczne rozpoznanie skargi konstytucyjnej.

Trybunał dostrzegł, że badana skarga konstytucyjna nie spełniła przede wszystkim wymagań związanych z zasadą subsydiarności, zgodnie z którą Trybunał może interweniować dopiero po wyczerpaniu wszystkich procedur pozwalających na rozstrzygnięcie sprawy, które mogą i powinny być uruchomione przez samego skarżącego. Skarżący musi dołożyć jednak minimum starań, aby w ramach regulacji prawem przewidzianych wyczerpać drogę prawną i uzyskać orzeczenie o jego prawach podmiotowych.

W okolicznościach niniejszej sprawy Trybunał uznał, że skarżący nie dochował wymogu wyczerpania drogi prawnej.

Jako ostateczne orzeczenie skarżący wskazał postanowienie Sądu Apelacyjnego w Ł. z 30 listopada 2020 r. (sygn. akt [...]), utrzymujące w mocy zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w Ł. z 8 września 2020 r. (sygn. akt [...]), pozostawiające bez rozpoznania wniosek skarżącego. Jednakże, jak wynika z treści tego orzeczenia, Sąd Apelacyjny w Ł. postanowił utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w Ł., ponieważ skarżący złożył wniosek o wyłączenie zamieszczenia jego danych w Rejestrze publicznym po upływie ustawowego terminu, tzn. po upływie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w jego sprawie. W konsekwencji skarżący – w następstwie własnych uchybień formalnych popełnionych na etapie postępowania przed właściwymi sądami – zamknął sobie możliwość poszukiwania ochrony w trybie skargi konstytucyjnej, która nie może być wykorzystywana do sanowania zaniedbań w postępowaniu poprzedzającym jej wniesienie. W związku z tym, działając na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK, niniejsze postępowanie należało umorzyć ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Z przedstawionych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.